

Begrijpen met je handen

Door Dr. Ewald Vervaet , recensie op moeders.nu

Begrijpen met je handen? Ja, want ons handelen laat exact iemands denkstructuur zien. Dat geldt in versterkte mate voor een kind. Dat ontdekt en verkent zijn wereld in de eerste plaats met zijn handen. Het ziet een handelingsmogelijkheid, probeert die uit en bekijkt het resultaat: is dat wat het wilde? Ja – mooi. Nee – dan wat anders proberen.

Aldus is het ernstige onderzoek van peuters tevens hun vrolijke spel. Vandaar dat hun spel vrij moet zijn – zonder vooropgezette opdrachten, zonder voordoen en voorzeggen en vooral: zonder de oordelen van volwassenen. Dat is de kern van het boek 'Begrijpen met je handen' van Annet Weterings en Sabine Plamper (Reed Business, 2012).

Het onderzoek van peuters – maar niet alleen van hen! – is ervaren, leren en creativiteit tegelijk. Hier komt van alles bij kijken: sporen in het zand met een vinger of stokje of met laarzen in sneeuw; eenvoudige materialen; de mogelijkheid om het materiaal te onderzoeken omdat daaruit al het andere voortvloeit; geen opdrachten en thema's; geen 'mooi!' en andere oordelen, ook niet van andere kinderen.

Aldus is het kind optimaal vrij bezig en ontdekt het zelf zijn wereld. Zelfontdekkend leren is een kernbegrip in dit boek. Terecht! Wat is voorgedaan, kunnen we niet meer zelf ontdekken, terwijl datgene wat we zelf hebben kunnen ontdekken niet alleen maximaal onze inzet en vermogens aanspreekt, maar ook tot blijvende inzichten en vaardigheden leidt.

In theoretisch opzicht sluit 'Begrijpen met je handen' aan bij drie visies. De eerste is die van Jesper Juul. Hij benadrukt het belang van zelfontdekkend leren voor het gevoel van eigenwaarde. De tweede is van Arno Stern. Zijn ideeën over de cirkel, de punt, de lijn en zes andere basisvormen en over het belang van regels hebben Weterings en Plamper diepgaand beïnvloed. Tot slot is er Reggio Emilia. Daarvan hebben ze vooral geleerd dat jonge kinderen alle vermogens vanaf geboorte in zich hebben. Die tot opbloei laten komen, zou het doel van elke opvoeder moeten zijn.

Begrijpen met je handen is een prachtig geïllustreerd boek met honderden foto's van spelende, scheppende en ontdekkende peuters. Een aanrader voor elke peuterspeelzaal, voor elk kinderdagverblijf. En eigenlijk voor iedereen die met nog oudere kinderen werkt!